

Bertram Schmiterlöv 1920-2003

En konstnär och en gentleman

Landskapsskildrare, etsare, akvarellmålare och porträttör – Bertram Schmiterlöv hade många strängar på sin lyra. En konstnär och en gentleman har nu gått ur tiden och intendent Anders Lundström tecknar med pennan hans porträtt.

AV ANDERS LUNDSTRÖM, INTENDENT SVENSKT MÅLERI

FOTO: BJÖRN HENRIKSSON, OLAV NYHUS

Glädjande nog för alla konstintresserade finns det ännu mycket att upptäcka bakom kulisserna på måleriets scen. Inte bara då inom den moderna, nutida konsten, utan i lika hög grad inom det måleri som har några decennier på nacken. Många är de seriösa konstnärer som av en eller annan anledning inte riktigt nått fram till den stora publiken, men vars arbeten verkligen förtjänar all vår uppmärksamhet.

En av dessa utsökta målare är utan tvekan Bertram Schmiterlöv. Han föddes i Karlskrona 1920 och studerade under sin gymnasietid för konstnären G.T. Wallén i Leksand, sedermera också vid Otte Skölds målarskola samt vid Konsthögskolan i Stockholm. På hösten 1945 flyttade han till Argentina, till San Salvador de Jujuy, högt uppe mot Bolivia. Där skulle han stanna i tio år och kom därför att i någon mån stå vid sidan av den utveckling som ledde fram till den nonfigurativa konsten i Sverige under 1940- och 50-talen.

När Bertram Schmiterlöv framträdde som konstnär i Sverige vid mitten av 1950-talet var det med realistiska genrebilder som skildrade livet och människorna i den sydamerikanska stad som varit hans hem i över tio år. Det var skildringen av människorna som kom att dominera Schmiterlövs konst, framför allt från Argentinatiden och han fick dem att framstå just som levande karaktäristiska varelser, så långt ifrån staffagefigurer man kan komma.

Detta realistiska uttryckssätt behöll han också

i fortsättningen, inspirerad av den klassiska europeiska målartraditionen. Bo Lindwall skrev efter Bertram Schmiterlövs svenska debututställning i Stockholm 1955: "Han lånar från de stora mästarna, men han lånar kultiverat och smakfullt och intelligent". Men trots att konstnären var bosatt i Sverige från mitten av 1950-talet var det nog även i fortsättningen det sydamerikanska folklivsmåleriet som lockade, denna sällsamma blandning av indiansk primitivism och sydeuropeisk conquistador-anda.

Så, som en ersättning för Argentina, blev det Spanien 1957 och resorna dit kom att bli många.

Bertram Schmiterlöv, "Figurscen", 1968, olja på duk, 100 x 110 cm. Utrop 50.000 - 60.000 kr.

Schmiterlöv var en briljant porträttmålare och i Sverige var det framför allt som sådan han arbetade. Han hade också en osviklig blick för det svenska landskapet, speciellt det aningens mörka och gråkalla "strindbergiska" kustlandskapet, helt olikt det i Spanien och Sydamerika. 1979 var målaren åter tillbaka i Argentina, dit han under 1980-talet skulle komma att resa många gånger. Det verkar som om han hela livet burit med sig Södern. Ordet går åter till Bo Lindwall: "...och eftersom han har så pass mycket av dekorativ känsla, färgsinn, målarkultur och ambition hälsar man honom gärna välkommen igen." ■

Bertram Schmiterlöv arbetade huvudsakligen med porträtt då han vistades i Sverige.